

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

HU

Beszéd

Brüsszel, 2015. november 10.

Beszéd – Vítor Caldeira, az Európai Számvevőszék elnöke

Az Európai Számvevőszék 2014-es éves jelentésének bemutatása
az Európai Parlament Költségvetési Ellenőrzési Bizottsága (CONT) előtt

Brüsszel, 2015. november 10.

Eltérés esetén az elhangzott szöveg érvényes.

ECA Press

Mark Rogerson – szóvivő

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – sajtófelelős

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

Tisztelt Elnök Asszony!

Tisztelt Képviselők!

Köszönöm a lehetőséget, hogy ismertethetem Önök előtt a Számvevőszéknek a 2014-es uniós pénzgazdálkodásról szóló éves jelentéseit.

Jelentéseink bemutatása idén egy Európa számára különösen nehéz időszakban történik.

Az Európai Unió és a tagállamok jelenleg komoly, sürgős fellépést megkövetelő hosszú távú kihívásokkal szembesülnek:

- munkahelyteremtés és a gazdasági növekedés ösztönzése;
- az energiaszükségletek kielégítése úgy, hogy közben megvalósuljanak az éghajlat-politikai célok is;
- a menekültügy, a migráció és a biztonság kapcsán kialakult feszültségek kezelése.

Az Uniónak és a tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy a meglévő eszközökkel többet érjenek el. Nemcsak, hogy meg kell találniuk a pénzforrásokat e kihívások kezeléséhez, de ezen túlmenően a pénzüsszegek megfelelő felhasználását is biztosítaniuk kell.

Uniós szinten a fő pénzforrást az – általunk minden évben ellenőrzött – uniós költségvetés jelenti.

Az utóbbi években kapott ellenőrzési eredményeink összességében arra mutatnak rá, hogy egy alapjaiban új megközelítésre van szükség, ha azt szeretnénk, hogy – válaszul az Európát jelenleg érintő kihívásokra – az uniós költségvetés felhasználása jobban és gyorsabban történjék.

„Alapjaiban új megközelítésre” hívunk fel, mivel lényeges változtatásra van szükség mindazok részéről, akik felelősek az uniós pénzeszközök kezelésének módjáért.

- a döntéshozóknak jobban össze kell hangolniuk a költségvetést az Unió hosszú távú stratégiai prioritásaival és növelni kell válságkezelő képességét;
- a jogalkotóknak biztosítaniuk kell, hogy a kiadási programok az elérendő eredményeket és a pénzügyi vezetők által még elfogadható kockázatokat tekintve egyértelműek legyenek;
- a pénzügyi vezetőknek gondoskodniuk kell arról, hogy a kiadott pénzüsszegek megfeleljenek a szabályoknak és elérjék a tervezett eredményeket.

Mindehhez azonban időre van szükség:

- az Unió az Európa 2020 stratégia félidejénél tart;
- a 2014–2020-as időszak kiadási programjai folyamatban vannak;
- az Unió pénzgazdálkodási kultúrája hosszú évek során alakult ki.

Ezért olyan fontos most megtenni, amit megtehetünk.

A 2014–2020-as többéves pénzügyi keret közeljövőben sorra kerülő félidős értékelése lehetőséget nyújt majd a kiadási prioritásoknak és egyes programok kialakításának átgondolására.

Amint jelentéseink is rámutatnak, a jelenlegi pénzgazdálkodási eszközök is jobban kihasználhatóak lennének.

Tisztelt Képviselők!

Majdnem minden 2014-es uniós kiadás tervezése a 2007–2013-as időszakban történt, elkerülhetetlen tehát, hogy jelentésünk számos hosszú távú problémát emeljen ki.

Fontos azonban tágabb összefüggésben szemlélni ezeket a problémákat. Meggyőződésünk, hogy jelentésünk valós értékelést ad a 2014-es pénzgazdálkodásról, és fontos tájékoztatást ad arról, hogyan érhető el javulás a következő években.

Először is: a 2014-es uniós beszámolót ellenjegyeztük. A beszámoló megbízható, és e tekintetben hitelesítő ellenőrzési véleményt adtunk. Megállapítjuk továbbá, hogy az uniós bevételek beszedését nem jellemezték lényeges hibák.

Ezen túl azonban **a kifizetéseket érintő hibák szintje folyamatosan magas**, ami azt jelenti, hogy túl nagy az az összeg, amelynek kiadása továbbra sem az uniós pénzügyi szabályok szerint történik.

A 2014-es kifizetésekre jellemző általános becsült hibaarány 4,4%, amely érték az utóbbi három évben szinte állandónak mutatkozott.

Az operatív kiadások mindegyikét – ismételten – a 2%-ot meghaladó lényeges hibaszint jellemezte. Az intézmények igazgatási kiadásainak területe volt az egyetlen, amelyet nem jellemzett lényeges hibaszint.

Az Európai Parlament kérésére idén részletesebb tájékoztatást adunk arról, hogy mi idézi elő a hibakockázatot.

Amint megállapítottuk, az uniós operatív kiadások legnagyobb része eredendően kockázatos, mivel a kifizetések helyes kiszámítása nagymértékben a maguk a végleges kedvezményezetttek által nyújtott információkon alapul.

A támogatási rendszertől vagy programtól függően az uniós támogatások végső kedvezményezettjei mezőgazdasági termelők, kutatók, kkv-k, civil szervezetek, sőt, akár kormányzatok is lehetnek.

Elemzésünk szerint a hibaszint nem függ attól, ki kezeli a pénzeszközöket. Az olyan kiadásoknál, ahol a Bizottság megosztja az irányítás felelősségét a tagállamokkal, a becsült hibaarány ugyanúgy 4,6% volt, mint az összes többi operatív kiadás esetében.

Elemzésünk azt mutatja, hogy a támogatási rendszer vagy program típusa és a hibaszint között viszont szoros összefüggés van.

A költségtérítéssel programok esetében a hibaszint becslésünk szerint 5,5%. Ugyanakkor a jogosultságalapú programokat tekintve – ahol a kifizetés attól függ, hogy a kérelmező teljesíti-e bizonyos feltételeket – ez az arány mindössze 2,7%.

Jórészt ez a különbség ad magyarázatot a többéves pénzügyi keret különböző fejezeteihez tartozó kiadások becsült hibaszintjének eltéréseire.

A becsült hibaszint magasabb a „Versenyképesség” és a „Kohézió” esetében, ahol majdnem az kiadás költségtérítés formájában történik, mint a „Természeti erőforrások” és a „Globális Európa” esetében, ahol a kiadások nagyobb arányban jogosultságalapúak.

Természetesen alapvető fontosságú, hogy a kockázatot ellenőrzés alatt tartsuk. A Bizottság és a tagállamok az utóbbi években előrelépést tettek a hibák megelőzése és javítása terén.

2014-ben a korrekciós intézkedések az általunk becsült hibaszintet 1,1%-kal csökkentették. A rendelkezésre álló valamennyi információ felhasználásával azonban még ennél is több hibát lehetett volna kijavítani.

A Bizottságnak a hibák további csökkentése és több helytelenül kiadott pénzügyi összeg visszafizettetése és visszaforgatása érdekében teljes mértékben igénybe kell vennie a korrekciós lehetőségeket, beleértve a jelenlegi többéves pénzügyi kerettel bevezetett lehetőségeket is.

És ezzel rátérnék az **uniós költségvetéssel elért eredmények** témájára.

Egyértelmű, hogy ha az Unió kezelni akarja az öt jelenleg érő sürgető kihívásokat, a költségvetést hatékonyabban kell felhasználnia.

A jelenlegi uniós stratégia és a többéves pénzügyi keret közötti kapcsolódások áttekintése után megállapítottuk, hogy azok között – mind az időszakokat, mind a prioritásokat tekintve – lehetne nagyobb összhang is.

Azt is ki kell emelni, hogy a tagállamok az Európa 2020 stratégia céljait nem alakítják át operatív szintű célkitűzésekre a partnerségi megállapodásokban és programokban.

E két probléma miatt a Bizottság csak korlátozott mértékben tudja nyomon követni, hogy az uniós költségvetés milyen mértékben járul hozzá az Európa 2020 stratégiához, és korlátozottan tud beszámolni róla.

Erre a döntéshozóknak kell megoldást találniuk.

A jogalkotóknak mindeközben kulcsszerepet kell játszaniuk egyrészt abban, hogy a politikai célokat uniós szintű célkitűzésekké alakítsák át, másrészt annak előírásában, hogy ezek a célkitűzések tükröződjenek a programirányítás módjában.

A megosztott irányítású területeken a partnerségi megállapodásokban és programokban az elérendő eredményeket egyértelműen meg kell jelölni és számszerűsíteni kell. Jelenleg ez nincs így.

A jelenlegi jogszabályok szerint a tagállamoknak nem kötelező szerepeltetniük közös mutatókat a programjaikban, és az elért eredmények szempontjából gyenge teljesítmény esetén a tagállamok nem veszítik el eredményességük tartalmukat.

Üdvözljük az eredményközpontú költségvetés és gazdálkodás erősítésére tett legújabb kezdeményezéseket, bár továbbra is sok kihívás maradt. Jelentéseinkkel és véleményeinkkel jelentős segítséget tudunk nyújtani ebben a tekintetben.

Tisztelt Képviselők!

Az uniós költségvetés nagy nyomás alatt áll. Már az új többéves pénzügyi keret kezdete után nem sokkal – még a Juncker-terv elindítása előtt, és mielőtt érezhetővé vált volna a menekültválság teljes súlya – megkezdődött a kifizetéseknek a rendkívüli tartalékból történő teljesítése.

Az Uniónak nagyszámú felgyülemlett **hátralékot** kell kezelnie ahhoz, hogy forrásokat szabadíthasson fel és azokat ott lehessen felhasználni, ahol a legnagyobb szükség van rájuk.

Noha a fennmaradó kötelezettségvállalások mértéke 2014-ben csökkent, 2015-ben és az azt követő években előreláthatólag ismét növekedni fog.

Egyes tagállamok csak nehezen tudják felhasználni a számukra elkülönített uniós forrásokat.

Konkréten, négy tagállamban az éves államháztartási kiadás legalább 15%-ának megfelelő részét teszi ki az az összeg, amelyet még nem hívtak le az uniós költségvetésből.

A Bizottság úgy bocsátott forrásokat a tagállamok rendelkezésére, hogy közben nem vette kellően figyelembe ezek beruházási kapacitását. Néhány tagállam nehezen azonosított elegendő számú projektet és nehezen találta meg azokat a forrásokat, amelyekkel hozzá kellett járulnia ezekhez.

Ez veszélyt jelent az értékarányosságra. Kevés potenciális projekt esetén kisebb az ösztönzés szigorú kiválasztási kritériumok alkalmazására.

Idén újra megállapítottuk azt is, hogy nagymértékű felhasználatlan források maradtak pénzügyi eszközökben, és hogy a kifizetetlen kifizetési kérelmek kis mértékben növekedtek.

A Bizottság készített egy tervet, amelynek révén elvben javul a rövid távú pénzforgalom. A Számvevőszék azonban úgy véli, hogy hosszabb távú perspektívára és jobb előrejelzésre van szükség ahhoz, hogy az uniós költségvetés kötelezettségvállalásai ne maradjanak túlzott mértékűek. Ezeket a kérdéseket a pénzügyi vezetőknek kell mérlegelniük.

Tisztelt Képviselők!

Az uniós pénzgazdálkodásnak nagy hasznára válna, ha javulna az átláthatóság.

Véleményünk szerint az átláthatóság alapját a jó minőségű vezetői információk adják. Ez a kérdéskör jelentésünk egészén végighúzódik.

Idén a Bizottság a beszámolóhoz mellékelte egy rövid elemzést egyes kritikus pénzügyi témakörökről. Üdvözljük ezt a lépést, mint az elsőt abban az irányban, hogy az összes érdekelt számára összefogottabb jelentések szülessenek a gazdálkodásról és a teljesítményről.

Ajánlásokat tettünk azzal kapcsolatban, hogy a Bizottságnak mit kellene tennie az átláthatóság javítása érdekében a következő területeken:

- hosszú távú pénzforgalmi igények;
- a kifizetéseket érintő hibák és az alkalmazott korrekciók;
- az uniós költségvetés felhasználása révén elért eredmények.

Ugyanilyen fontos az is, hogy az olyan uniós szakpolitikák esetében, amelyek finanszírozása nem közvetlenül az uniós költségvetésből történik, szintén biztosítsuk az átláthatóságot.

Nem szabad, hogy az uniós szakpolitikák finanszírozásának új módjai kivegyék a pénzügyi kockázatokat a demokratikus kontroll és a pénzügyi ellenőrzés alól. Ez szűk látókörű hozzáállás lenne, és hosszú távon a kívánttal ellentétes hatást fejtene ki.

Összefoglalásul: az Uniónak jobban kell felhasználnia forrásait. Gondoskodnia kell a következőkről:

- a beruházások szorosabban illeszkedjenek az Unió prioritásaihoz;

- az eredmények elérése érdekében egyszerűsödjenek a szabályok;
- az erőforrások kezelése hatékonyabban történjen.

Együttesen ez valóban egy alapjaiban új megközelítést jelentene.

Tisztelt Elnök Asszony, Tisztelt Képviselők!

Az uniós polgároknak és képviselőiknek jogukban áll tudni, mennyire hatékonyan használja fel pénzüket az Unió.

Az Európai Számvevőszék örömmel kívánja támogatni az Európai Parlamentet a források felhasználásának ellenőrzése, a kockázatokra való figyelemfelhívás és a teljesítmény javításának módjaira vonatkozó tanácsadás révén.

Köszönöm figyelmüket.